

Παρατηρηθεῖσαι ἀνακλάσεις: hkl ἄνευ περιορισμοῦ, $0kl$ μόνον διὰ $l = 2n$, $h0l$ μόνον διὰ $h = 2n$, $hk0$ μόνον διὰ $k = 2n$. Κατὰ ταῦτα ὁμάς τῆς ἐν τῷ χώρῳ συμμετρίας εἶναι ἡ V_h^{15} . Ἐκ τῶν ἀτόμων τῶν περιεχομένων ἐν τῇ κυψελίδι, μόνον τὰ ἄτομα Fe δύναται νὰ καταλάβουν τὰς 4σθενεῖς θέσεις μὲ 0 βαθμὸν ἐλευθερίας, τὰ λοιπὰ διὰ λόγους συμμετρίας τῆς τετραεδρικῆς ὁμάδος $[AsO_4]$ θὰ κεῖνται εἰς 8σθενῆ θέσιν μὲ 3 βαθμοὺς ἐλευθερίας. Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα σύνθεσις κατὰ Patterson μὲ προβολὰς ἐπὶ (100) (010) καὶ (001) ἔδειξεν ὅτι καὶ τὰ ἄτομα Fe κεῖνται εἰς γενικὴν 8σθενῆ θέσιν μὲ 3 βαθμοὺς ἐλευθερίας. Αἱ προσδιοριστέαι παράμετροι πρὸς εὐρεσιν τῆς πλήρους δομῆς ἀνέρχονται εἰς 24.

Πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἰσόμορφον σειρὰν παρουσιάζει μορφολογικὰς ἀναλογίας ἐτέρα ἰσόμορφος σειρὰ σεληνικῶν ἀλάτων περιλαμβάνουσα τὰ $CdSeO_4 \cdot 2H_2O$ καὶ $MnSeO_4 \cdot 2H_2O$. Ἐὰν ἐναλλαγῶν ἀμοιβαίως εἰς τὰ τελευταῖα οἱ ἄξονες a καὶ c , αἱ σχέσεις παραμέτρων τῶν σεληνικῶν ἀλάτων προσεγγίζουσι λίαν τὴν τῶν ἀρσενικικῶν, ὥστε νὰ ὑποβάλλουν τὴν ἐκδοχὴν ἐνδεχομένης ἰσοτυπίας μεταξὺ τῶν δύο σειρῶν. Ἡ πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ζητήματος ἐπιχειρηθεῖσα ἀκτινογραφικὴ ἔρευνα τῶν $CdSeO_4 \cdot 2H_2O$ καὶ $MnSeO_4 \cdot 2H_2O$, καθ' ὅμοιον ὡς καὶ διὰ τὰ ἀρσενικικὰ ἄλατα τρόπον διεξαχθεῖσα, παρέσχε τα ἐξῆς ἀποτελέσματα: Διαστάσεις τῆς κυψελίδος.

$CdSeO_4 \cdot 2H_2O$	$a = 10,42$	$b = 10,71$	$c = 9,365$
$MnSeO_4 \cdot 2H_2O$	$a = 10,47$	$b = 10,51$	$c = 9,24$

Ἄριθμὸς τῶν ἐν τῇ κυψελίδι περιεχομένων μορίων 8. Αἱ κατασβέσεις ἀκολουθοῦν τοὺς ἰδίους ὡς καὶ διὰ τὰ ἀρσενικικὰ κανόνας, ἐπομένως ἡ ὁμάς τῆς ἐν χώρῳ συμμετρίας εἶναι ἡ αὐτὴ, V_h^{15} . Αἱ καμπύλαι τῶν τιμῶν $F_{(h0l)}$ τοῦ σκοροδίτου, $F_{(0k1)}$ τοῦ $MnSeO_4 \cdot 2H_2O$ καὶ $F_{(0k1)}$ τοῦ σκοροδίτου, $F_{(hk0)}$ τοῦ $MnSeO_4 \cdot 2H_2O$ δεικνύουν ἐξαιρετικὴν ὁμοιότητα, ἥτις μόνον μὲ τὴν παραδοχὴν ὁμοιότητος τῆς δομῆς τῶν δύο σειρῶν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ. Παραλληλισμὸς τῶν δύο ὁμοίων δομῶν ἐπιτυγχάνεται δι' ἀλλαγῆς τῆς θέσεως τῶν ἀξόνων εἰς τὰ σεληνικὰ ἄλατα ὡς ἔπεται:

Ἄξονες κατὰ Topsyde	Θέσις ἀξόνων ἐν συμφωνίᾳ πρὸς τὸν σκοροδίτην
a	→ b
b	→ c
c	→ a

Ἡ ἔρευνα συνεχίζεται πρὸς προσδιορισμὸν τῆς πλήρους δομῆς τῶν σωμάτων τούτων.

ΙΑΤΡΙΚΗ.—Ἡ κλινικὴ ἀξία τῆς κατὰ Wassermann ἀντιδράσεως τοῦ αἵματος, ὑπὸ Γ. Θ. Φωτεινοῦ.

Ἐπιτρέψατέ μοι, ἵνα διὰ βραχέων ἀνακινώσω τῇ Ἀκαδημίᾳ τὰ ἀπὸ κλινικῆς ἐπόψεως συμπεράσματα, εἰς ἃ κατέληξα σχετικῶς μὲ τὴν κατὰ Wassermann ἀντίδρασιν τοῦ αἵματος, ὡς καὶ μὲ τὰς τροποποιήσεις αὐτῆς κατὰ Hecht, Desmoulières, Meinicke, Kahn κλπ., διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς σφιλίδος.

Αὕτη ἀφορᾷ εἰς ἀρρώστους, νοσηλευθέντας ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Ἀνδρέου Συγγροῦ, γενομένη δὲ ἐν αὐτῷ παρηκολουθήθη οὐ μόνον ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πάντων τῶν διατελεσάντων ἐπιμελητῶν, βοηθῶν καὶ ὑποβοηθῶν αὐτοῦ, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἰδρύματι ἐκπαιδευθέντων ἰατρῶν ἀπὸ τοῦ 1910, δηλαδὴ ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Wassermann ἄχρι σήμερον, ἥτοι ἐπὶ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἔτη. Οὕτως ἐξηγεῖται ὅτι πάντες οἱ ἀπὸ τοῦ 1910 ἐκπαιδευθέντες ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Ἑλληνες ἰατροὶ ὑποστηρίζουσι πανθ' ὅσα κατ' αὐτὴν παρετηρήθησαν.

Τὰ συμπεράσματα, εἰς ἃ κατελήξαμεν, στηρίζονται ἐπὶ 137,936 ἀντιδράσεων αἵματος αἵτινες ἐγένοντο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Νοσοκομείου ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἐπίβλεψιν, ὡς καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ καθηγητοῦ τῆς Μικροβιολογίας κ. Ν. Μιχαηλίδου, ἐπὶ εικοσιπενταετίαν περίπου διατελέσαντος μικροβιολόγου ἱατροῦ τοῦ ἰδρύματος, βραδύτερον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ὑψηροῦ τῶν ἀφροδισίων καὶ δερματικῶν νόσων καὶ ἐπιμελητοῦ κ. Π. Φωτεινοῦ καὶ ἀπὸ τινος ὑπὸ τὴν τοῦ ἐπιμελητοῦ κ. Α. Ρέλια.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος συμπεράσματα κέκτηνται ἰδιάζουσιν σημασίαν, διότι αἱ ἀντιδράσεις αὗται τοῦ αἵματος ἐγένοντο ἐπὶ ἀρρώστων, νοσηλευθέντων ἐν τῷ Νοσοκομείῳ καὶ μάλιστα οὐχὶ ἄπαξ, ἀλλ' ἐπανειλημμένως καὶ ἰδίως ἐπὶ ἀρρώστων γυναικῶν, ἀποσταλειῶν πολλάκις τοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν ἀφροδισίων νόσων κ. Χ. Εὐαγγέλου πρὸς ἀναγκαστικὴν νοσηλείαν.

Διότι ἔνεκα τοῦ λόγου τούτου ἡ ἀντιπαραβολὴ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἀντιδράσεων τοῦ αἵματος πρὸς τὰ τῆς κλινικῆς καὶ ἡ παρακολούθησις τῶν ἀρρώστων, καθίστανται εὐχερέσταται, ὅπερ εἶναι λίαν δυσχερές, προκειμένου περὶ ἀρρώστων ἀνὰ τὴν πόλιν, οἵτινες συχνάκις ἀλλάσσοντες ἰατροὺς δυσκόλως παρακολουθοῦνται κλινικῶς καὶ ἐργαστηριακῶς.

Τὰ συμπεράσματα, εἰς ἃ κατελήξαμεν, εἶναι διὰ βραχέων τὰ ἐξῆς:

1^{ον}. Ὅτι ἡ κατὰ Wassermann ἀντίδρασις τοῦ αἵματος συνήθως μὲν εἶναι θετικὴ εἰς τοὺς ὑπὸ σφιλιδὸς πάσχοντας, ἀλλ' ὅτι αὕτη εἶναι δυνατὸν ἐνίοτε νὰ εἶναι καὶ ἀρνητικὴ οὐ μόνον εἰς τοὺς παλαιούς ἢ εἰς τοὺς ὑποστάντας ἀντισφιλιδικὴν θεραπείαν σφιλιδικούς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀρρώστους ἐμφανίζοντας τυπικὰς σφιλιδικὰς ἐκδηλώσεις, ἐν αἷς μάλιστα ἀνευρίσκεται ἡ ὠχρὰ σπειροχαίτη.

2^{ον}. Ὅτι ἡ ἀντίδρασις αὕτη κατὰ διαφόρους χρόνους ἀναλόγως τῆς γενομένης θεραπείας συνήθως μετατρέπεται ἀπὸ θετικῆς εἰς ἀρνητικὴν. Τοῦτο εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῆ καὶ ἄνευ θεραπείας, ἀλλὰ σπανιώτατα.

3^{ον}. Ὅτι αὕτη δύναται νὰ παραμείνῃ ἀρνητικὴ ἐπὶ χρόνον ἄλλοτε ἄλλον καὶ εἶτα νὰ μετατραπῆ εἰς θετικὴν, ὅπερ ἰδίως συμβαίνει, ὡσάκις ὁ ἄρρωστος δὲν συνεχίζει τὴν θεραπείαν του.

4^{ον}. Ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ ἀντίδρασις νὰ παραμείνῃ μὲν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀρνη-

τική, ἀλλ' ὅμως ὁ ἄρρωστος νὰ ἐμφανίσῃ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον βαρυτάτας τῆς νόσου ἐκδηλώσεις ἰδίως ἐκ μέρους τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ τῶν σπλάγχων, οἷον ἀπὸ τῆς καρδίας, τῆς ἀορτῆς, τοῦ ἥπατος, τῶν ὀφθαλμῶν κλπ.

Διὰ τοῦτο αἱ ἀρνητικαὶ ἐξετάσεις τοῦ αἵματος, αἱ γινόμεναι κατὰ τὰς ἀναπαύλας τῆς θεραπείας, συμβάλλονται μὲν ἰδίως εἰς τὴν ὑψωσιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν συφιλιδικῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς συντείνουσι καὶ εἰς τὴν παραπλάνησιν αὐτῶν, διότι οἱ ἀσθενεῖς οὗτοι ἀκούοντες μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀρνητικῆς τοῦ αἵματος αὐτῶν ἐξετάσεως, παραιτοῦνται συνήθως πάσης περαιτέρω εἰδικῆς θεραπείας καὶ πρὸ πάντων, ὁσάκις πλείονες ἀντιδράσεις ἀποβῶσιν ἀρνητικαί. Ἐν τοιαύταις μάλιστα περιπτώσεσι δυσπιστοῦντες πρὸς τὴν γενομένην ἐν ἀρχῇ διάγνωσιν ἐκτρέπονται καὶ εἰς ὑβρεῖς ἔτι κατὰ τοῦ πρώτου διαγνώστος τὴν νόσον συναδέλφου.

Ἐνταῦθα ὀφείλω μετὰ μεγίστης λύπης νὰ παρατηρήσω ὅτι πρὸς τοῦτο συνεργοῦσιν ἐνίοτε καὶ τινες τῶν ἐκτελούντων τὴν ἐξέτασιν μικροβιολόγων συναδέλφων, οἵτινες μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐξετάσεως ἐν τῇ σχετικῇ ἐκθέσει τῶν συμβουλευοῦσι τοὺς ἀρρώστους νὰ παύσωσι πᾶσαν περαιτέρω θεραπείαν, ἀντικαθιστῶσι δὲ οὕτω τὸν κλινικόν, χωρὶς νὰ ἀναλογίζωνται τὰς μεγίστας εὐθύνας, ἃς ὑπέχουσιν ἀπέναντι τῶν ἀρρώστων τούτων.

Γινώσκω περιπτώσεις συφιλιδικῶν ἀρρώστων, κατεχόντων ὑψηλὰς ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ παρ' ἡμῶν κοινωνίᾳ θέσεις, ὧν ἡ σύφιλις κατέληξεν εἰς ἐντοπίσεις ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἢ ἐπὶ τῆς καρδίας ἢ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκ συμβουλῶν μικροβιολόγων συναδέλφων. Προδήλως οἱ συνάδελφοι οὗτοι στηριχθέντες μόνον ἐπὶ τῶν ἐπανειλημμένων ἀρνητικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξετάσεως τοῦ αἵματος τῶν πασχόντων κατὰ Wassermann ἀπέτρεψαν αὐτοὺς ἀπὸ πάσης περαιτέρω θεραπείας. Διὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται, ὅπως οἱ μικροβιολόγοι συνάδελφοι περιορίζωνται μόνον εἰς τὴν ἀναγραφὴν τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐξετάσεώς των καὶ μὴ ἀναμιγνύωνται εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ κλινικοῦ, διότι ἄλλως φέρουσι βαρυτάτας εὐθύνας.

Διὰ ταῦτα πάντα φρονοῦμεν ἀδιστακτως, ὀφείλομεν δὲ νὰ τονίζωμεν τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἀρρώστους μας, ὅτι αἱ ἀρνητικαὶ ἐξετάσεις τοῦ αἵματος κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Wassermann, ἔστω καὶ ἐπανειλημμέναι, γινόμεναι κατὰ τὴν θεραπείαν ἢ κατὰ τὰς μεταξὺ τῶν θεραπευτικῶν σειρῶν ἀναπαύλας, οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμεύωσιν ὡς ἀφορμὴ πρὸς προσωρινὴν διακοπὴν ἢ ἐλάττωσιν ἢ ἐντελῆ παῦσιν πάσης περαιτέρω ἐνδεικνυομένης θεραπείας, ἀλλ' ὅτι ἐπιβάλλεται, ἵνα συνεχίζηται καὶ συμπληρωθῆται ἡ τετραετὴς θεραπεία, περὶ ἧς εἰς προηγουμένην συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας ἐπραγματεύθη.

5^{ον}. Ὅτι παρετηρήθη καὶ τὸ ἐξῆς λίαν περίεργον φαινόμενον σχετικῶς μὲ τὴν ἀντίδρασιν ταύτην, ὅτι δηλαδὴ ἄρρωστοι συφιλιδικοὶ κατὰ τὴν θεραπείαν των

εμφάνισαν την Wassermann αὐτῶν μεταβαλλομένην ἀπὸ ἀρνητικῆς εἰς θετικὴν καὶ τὰνάπαλιν.

Τὰς τοιαύτας κατὰ Wassermann ἀντιδράσεις οἱ ξένοι ἰατροὶ ἀπεκάλεσαν παραδόξους, ἀλλ' ὁ ἐπιστημονικὸς οὗτος ὅρος εἶναι μὲν δηλωτικὸς τοῦ γεγονότος, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως καὶ ἐκφραστικὸς τῆς ἀγνοίας τῆς ἐπιστήμης ὡς πρὸς τὴν ἐξήγησιν τοῦ πράγματι παραδόξου τούτου φαινομένου.

6^{ον}. Ὅτι ἡ κατὰ Wassermann ἀντίδρασις ἀποβαίνει ἐνίοτε θετικὴ καὶ εἰς ἄλλας νόσους, ὡς π. χ. εἰς τὴν ἐλονοσίαν, τὴν τρυπανοσωμιάσιν, τὸν ὑπόστροφον πυρετόν, τὸν ἐξανθηματικὸν τύφον, τὰ νεοπλάσματα, τὸν ἵκτερον καὶ μάλιστα εἰς τὴν λέπραν, ἐν ἧ' καθ' ἡμᾶς παρατηρεῖται συχνάκις θετικὴ καὶ δὴ ἐπὶ μὲν τῆς φυματώδους μορφῆς τῆς νόσου 76%, ἐπὶ δὲ τῆς μικτῆς μορφῆς 75% καὶ ἐπὶ τῆς νευρικῆς μορφῆς 38%.

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀποτελέσματα τῆς κατὰ Wassermann ἀντιδράσεως τοῦ αἵματος τῶν λεπτῶν παρατηρήσαμεν ἐκ τῶν πρώτων ἐν ἔτος μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς μετὰ τοῦ συναδέλφου καθηγητοῦ κ. Ν. Μιχαηλίδου ἐπὶ τῶν λεπτῶν τῆς Σπιναλόγκας τῆς Κρήτης κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐν ἔτει 1911 ἐπὶ ἓνα καὶ ἥμισυ μῆνα πρὸς μελέτην αὐτῶν διαμονὴν μας, ἅτινα ἀνεκοινώσαμεν εἰς τὸ κατὰ τὸ 1912 συνελθὸν ἐν Ρώμῃ 7^{ον} Διεθνὲς συνέδριον τῆς Δερματολογίας καὶ Συφιλιδολογίας.

7^{ον}. Ἡ κατὰ Wassermann ἐξέτασις τοῦ αἵματος ἐνδέχεται νὰ ἀποβῇ θετικὴ, ἀλλὰ σπανίως, εἰς ὅλως ὑγιῆ άτομα, μὴ πάσχοντα δηλαδὴ οὔτε ὑπὸ συφίλιδος οὔτε ὑπὸ τῶν προμνημονευθεισῶν νόσων, εἰς ἃ ἡ ἐξέτασις, ὡς εἴρηται, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποβῇ θετικὴ.

Βεβαίως δύναται τις εἰς τοῦτο νὰ ἀντιτάξῃ τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι ἐν τοιαύταις ὄντως σπανίαις περιπτώσεσι δὲν πρόκειται πράγματι περὶ ὑγιῶν ατόμων, ἀλλὰ περὶ πασχόντων ἐκ λανθανούσης ἢ κληρονομικῆς συφίλιδος, καὶ ὅτι ἐν τούτῳ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ μεγίστη ἀξία τῆς ἀντιδράσεως Wassermann, ὅτι αὕτη φέρει εἰς φῶς τὰς λανθανούσας ἢ κληρονομικὰς συφίλιδας. Εἰς τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντείπῃ, ἄλλως τε καὶ ἡμεῖς ἔχοντες αὐτὸ ὑπ' ὄψει ἐφαρμόζομεν τὴν κατὰ Wassermann ἀντίδρασιν εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀρρώστους, ἐξωτερικοὺς τε καὶ ἐσωτερικοὺς, τοῦ ὕφ' ἡμᾶς Νοσοκομείου Ἀνδρέου Συγγροῦ.

Ὅφείλομεν ὅμως νὰ μὴ ἀρνηθῶμεν καὶ τὸ ἀντίθετον, ὅτι δηλαδὴ ἡ Wassermann δύναται νὰ ἀποβῇ θετικὴ καὶ εἰς ὑγιεῖς καθόλου.

Τὸ ἀναμφισβήτητον τοῦτο γεγονὸς παρατηρήσαμεν εἰς τινὰς περιπτώσεις ἀρρώστων, ὧν τὸ αἷμα κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐξέτασιν ἀντέδρασε θετικῶς, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν, τὴν γενομένην ὑπ' ἄλλου μικροβιολόγου συναδέλφου, ἀρνητικῶς καὶ τέλος αὕτη γενομένη συγχρόνως ὑπὸ τρίτου μικροβιολόγου καὶ ὑπὸ τῶν δύο πρώτων ἔδωκεν ἀρνητικὸν ἀποτέλεσμα.

Διὰ ταῦτα, ὡς ἴσως πρόκειται περὶ ἀτόμων, ἅτινα οὐδέποτε παρετήρησαν ἔλκωσιν τινα ἢ διάβρωσιν ἰδίως κατὰ τὰ γεννητικὰ αὐτῶν ὄργανα ἢ οἰονδήποτε, ἔστω καὶ ὑποπτον ἐξάνθημα ἢ ἐνάνθημα, ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ δὲ αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς λεπτομεροῦς γενικῆς ἐξετάσεως οὐδὲν ἀπολύτως οὐδ' ὑποπτόν τι περὶ συφιλίδος προκύπτει, ἢ ἐξέτασις ὅμως τοῦ αἵματος τῶν ἀτόμων τούτων κατὰ Wassermann ἀποβαίνει θετική, ὁ ἱατρὸς ὀφείλει νὰ μὴ καταδικάζῃ τὰ ἄτομα ταῦτα ἀμέσως ὡς συφιλιδικά. Κατ' ἀκολουθίαν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἱατρὸν νὰ ὑποβάλλῃ τὰ τοιαῦτα ἄτομα ἀμέσως εἰς ἀντισυφιλιδικὴν θεραπείαν. Ἐπ' ἐναντίας ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνιστᾷ εἰς αὐτά, ὅπως ὑποβάλλωνται καὶ εἰς δευτέραν ἐξέτασιν τοῦ αἵματος αὐτῶν. Ὅφειλὼ νὰ τονίσω ἐνταῦθα ὅτι τὰ τοιαῦτα ἄτομα δὲν πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται εἰς ἀντισυφιλιδικὴν θεραπείαν πρὸ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δευτέρας ἐξετάσεως τοῦ αἵματος αὐτῶν, διότι, ἐὰν αὕτη, γενομένη μετὰ θεραπείαν, ἀποβῆ ἀρνητικὴ, ἢ λύσις τοῦ προβλήματος καθίσταται ἀδύνατος, δεδομένου ὅτι τὸ ἀρνητικὸν τῆς δευτέρας ἐξετάσεως τοῦ αἵματος αὐτῶν δύναται νὰ ἐξηγηθῆ ἐκ τῆς γενομένης ἐν τῷ μεταξὺ θεραπείας.

Καὶ ἐὰν μὲν καὶ ἡ δευτέρα ἐξέτασις τοῦ αἵματος ἀποβῆ θετικὴ, τὸ ἄτομον τοῦτο πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς συφιλιδικὸν καὶ νὰ ὑποβληθῆ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς τετραετῆ ἀντισυφιλιδικὴν θεραπείαν. Ἐὰν δ' ὅμως ἡ δευτέρα ἐξέτασις ἀποβῆ ἀρνητικὴ, εἶναι ἀνάγκη τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ἄτομον νὰ ὑποβληθῆ συγχρόνως εἰς τρεῖς ἐξετάσεις, ὧν τὴν μὲν μίαν πρέπει νὰ ἐκτελέσῃ ὁ ἱατρὸς, ὁ εὐρὼν θετικὴν τὴν ἀντίδρασιν, τὴν ἄλλην ἐξέτασιν ὁ εὐρὼν αὐτὴν ἀρνητικὴν καὶ τὴν τρίτην τρίτος τις συνάδελφος, ὃν τελευταῖον συνάδελφον ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀποκαλῶ *διαιτητὴν* καὶ τὴν ὅλην πράξιν *διαιτησίαν*. Ἐκ τῶν τριῶν δὲ τούτων μικροβιολόγων οἱ δύο πρῶτοι, ἵνα μὴ τυχὸν ἐπηρεασθῶσι, πρέπει νὰ ἀγνοῶσιν ὅτι τὸ αἷμα, ὅπερ ἐξετάζουσι, προέρχεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀρρώστου, οὗτινος τὸ αἷμα πρὸ τινων ἡμερῶν εἶχον ἐξετάσει.

Καὶ ἂν μὲν τὰ ἀποτελέσματα καὶ τῶν τριῶν τούτων συναδέλφων ἀποβῶσιν ἀρνητικά, τὸ ἐξετασθὲν ἄτομον κηρύσσεται ὑγιές, ἂν δ' ὅμως τὰ ἀποτελέσματα ἀλληλοσυγκρούωνται, ἢ λύσις τοῦ διαγνωστικοῦ τούτου προβλήματος τυγχάνει δυσχερεστάτη.

Ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν, ἐπειδὴ ἐπιβάλλεται, προκειμένου γενικῶς περὶ διαγνωστικῶν ἀμφιβολιῶν σχετικῶν πρὸς τὴν σύφιλιν, τὸ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας εὐρισκόμενον ἄτομον νὰ ὑποβάλλεται εἰς ἀντισυφιλιδικὴν θεραπείαν, φρονοῦμεν ὅτι ἐπίσης εἶναι ἐπιβεβλημένον καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ὅπως τὸ ὑπὸ παρομοίας συνθήκας ἀμφιβολιῶν εὐρισκόμενον ἄτομον θεωρηθῆ ὡς συφιλιδικὸν καὶ ὑποβληθῆ εἰς ἀντισυφιλιδικὴν θεραπείαν.

Δι' ὅσων εἶπον σχετικῶς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατὰ Wassermann ἀντιδράσεως τοῦ αἵματος οὐδαμῶς ἐπιθυμῶ νὰ φαντασθῆ τις ὅτι θέλω νὰ μειώσω τὴν σημασίαν τῆς μεθόδου ταύτης. Ἐπ' ἐναντίας φρονῶ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβη-

τήση τὴν μεγίστην ἀξίαν αὐτῆς· διότι αὕτη συχνάκις βοηθεῖ τὸν κλινικὸν ἰατρὸν εἰς τὴν λύσιν σπουδαίων διαγνωστικῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν θεραπευτικῶν προβλημάτων, ἅτινα πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς μεθόδου ταύτης παρέμεναν ἄλυτα. Τοῦτου ἔνεκεν, ἀφ' ἧς ἀνεκαλύφθη ἡ κατὰ Wassermann ἀντίδρασις τοῦ αἵματος, ἐφαρμόζομεν αὐτὴν εἰς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Ἀνδρέου Συγγροῦ νοσηλευόμενους, ὡς καὶ εἰς πάντας τοὺς εἰς τὰ ἐξωτερικὰ αὐτοῦ ἰατρεῖα προσερχομένους ἀρρώστους, τοὺς πάσχοντας ὑφ' οἰασδήποτε δερματικῆς ἢ ἀφροδισίας νόσου, ἔτι δὲ καὶ εἰς ὑγιεῖς, ἐφ' ὧν ὑποπτεύομεν σφίλιν. Δύναται τις μάλιστα καὶ νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι ποιούμεθα κατὰχρησιν τῆς ἐξετάσεως ταύτης.

Ἐκ ταύτης ὅμως προῆλθον πανθ' ὅσα περὶ αὐτῆς προσωπικῶς ἐγὼ καὶ πάντες οἱ ὑπηρετήσαντες ἢ παρακολουθοῦντες τὸ Νοσοκομεῖον Ἀνδρέου Συγγροῦ Ἑλληνας ἰατροὶ φρονοῦμεν. Ὁμολογῶ δ' ὅτι δὲν μετενοήσαμεν πράττοντες τοῦτο, διότι πολλάκις διεγνώσθη ἀγνοουμένη ἢ ἀποκρυπτομένη ἢ κληρονομικὴ σφίλις παρ' ἀτόμοις, εἰς ἃ ἡ κλινικὴ ἐξέτασις, καίπερ μετὰ πολλῆς προσοχῆς γενομένη ὑφ' ἡμῶν καὶ ὑπ' ἄλλων συναδέλφων, οὐδέν, ἔστω καὶ ὑποπτον, σύμπτωμα σφίλιδος εἶχε φέρει εἰς φῶς.

Ὅθεν, καίτοι διακηρύττομεν ὅτι ἡ ἐξέτασις αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὰς μεγίστας προόδους τοῦ ἡμετέρου κλάδου καὶ εἶναι ἐν ἐκ τῶν πολυτιμοτέρων βοηθημάτων τῆς κλινικῆς, ὀφείλομεν ἐν τούτοις νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἰατρῶν τε καὶ ἀρρώστων εἰς ὅσα ἀνωτέρω γράφομεν καὶ νὰ τονίσωμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτῶμεν ἐκ τῆς κατὰ Wassermann ἀντιδράσεως ἐκεῖνα, ἅτινα αὕτη ἀδυνατεῖ νὰ ἀποδώσῃ. Τοῦτο ἄλλως τε συμβαίνει εἰς πάσας σχεδὸν τὰς ἐργαστηριακὰς μεθόδους ἐξετάσεων.

Ὅφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ κατὰ Wassermann ἀντίδρασις ἀποτελεῖ σύμπτωμα σφίλιδος. Ὅπως δὲ ἕκαστον σφιλιδικὸν σύμπτωμα πρέπει νὰ ἐρμηνεύεται, οὕτω καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξετάσεως ταύτης, εἴτε θετικὰ εἶναι εἴτε ἀρνητικὰ, δεόν, ὅπως ἐκάστοτε τυγχάνωσι τῆς καταλλήλου ἐρμηνείας ἐκ μέρους τοῦ κλινικοῦ καὶ μόνον ἐκ μέρους τούτου. Ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ ἐπιτρέπεται, ἐπαναλαμβάνω, νὰ ἐρμηνεύωνται ταῦτα ὑπὸ τοῦ μικροβιολόγου ἰατροῦ, ὅστις ὀφείλει μὲν νὰ προσφέρῃ τὰς πολυτίμους αὐτοῦ ὑπηρεσίας εἰς τὸν κλινικόν, ἀλλὰ νὰ μὴ ἀντικαθιστᾷ αὐτὸν εἰς τὰ καθήκοντά του, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι θάττον ἢ βραδύτερον πικρῶς θὰ μεταμεληθῆ διὰ τοῦτο.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν γνώμην πολλῶν συναδέλφων καὶ δὴ εἰδικῶν διασήμεων καθηγητῶν ξένων Πανεπιστημίων, καθ' ἣν ἐπιβάλλεται, ὅπως ἡ κατὰ Wassermann ἐξέτασις τοῦ αἵματος τῶν σφιλιδικῶν γίνηται πολλάκις τοῦ ἔτους καὶ εἰς διάφορα χρονικὰ διαστήματα πρὸς διακατανομιᾶν τῆς ἀντισφιλιδικῆς θεραπείας, ὡς πᾶς τις εὐκόλως ἐννοεῖ ἐξ ὧν εἶπον περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐξετάσεως ταύτης, ἡ γνώμη αὕτη δὲν δύναται νὰ ἔχῃ μεγάλην πρακτικὴν σημασίαν, ἂν μὴ ἐνίοτε κατα-

στρεπτικήν. Διότι ἡ πολλακίς ἤδη μνημονευθεῖσα ἀντιδράσις, καὶ ἐὰν ἔτι ἐπανειλημμένως γενομένη πρὸ τῆς λήξεως τῆς θεραπείας ἀποβῆ ἀρνητικὴ, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἄρρωστος ἰάθη, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ὅτι ἡ θεραπεία καλῶς ἐπέδρασεν ἐπ' αὐτοῦ.

Δὲν εἶναι δὲ σπάνιον συφιλιδικοὶ ἄρρωστοι, ὑποβληθέντες εἰς ἀνεπαρκῆ θεραπείαν ἕνεκα τῆς ἐπανειλημμένης ἀρνητικῆς ἀντιδράσεως τοῦ αἵματος αὐτῶν κατὰ Wassermann, νὰ παύσωσι πάσης περαιτέρω θεραπείας καὶ οὕτω νὰ καταλήξωσιν εἰς παθήσεις τοῦ ἐγκεφάλου, τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, τῆς καρδίας ἢ καὶ ἄλλων σπλάγχχνων.

Ἐνεκα τούτου ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἰατρόν, ἵνα εἰς πάντας τοὺς συφιλιδικούς ἄρρώστους του ἐξηγῆ τὰ σχετικὰ πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατὰ Wassermann ἀντιδράσεως.

Οὕτως αἱ ἀνωτέρω ἀντιλήψεις περὶ τῆς κλινικῆς ἀξίας τῆς ἀντιδράσεως Wassermann, ἄς ἀπὸ μακροτάτου χρόνου ἐκ πεποιθήσεως θερμῶς ὑποστηρίζομεν εἰς βαθμόν, ὥστε καὶ νὰ παρεξηγηθῶμεν ὑπὸ τῶν ὑπεράγαν θιασωτῶν αὐτῆς, συνεβάλλοντο τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἴασιν τῆς νόσου, οὗ ἕνεκα νὰ μὴ παρατηρῶνται παρ' ἡμῖν, εἰ μὴ ἐξαιρετικῶς σπανίως, αἱ προσβολαὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ὡς τοῦτο μαρτυροῦσιν οἱ παρ' ἡμῖν νευρολόγοι συνάδελφοι, ἐνῶ τοῦτο εἰς ἄλλας καὶ δὴ μεγάλας χώρας συμβαίνει πολὺ συχνότερον, ὅπερ καθ' ἡμᾶς ὀφείλεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀντιδράσεως Wassermann, ὡς ὑπεστήριξα καὶ ἐν τῇ προηγουμένη ἀνακοινώσει μου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν.

Ἐξ ὧν εἶπον καὶ αὐθις καταφανεῖς καθίστανται αἱ μεγάλαι ὑπηρεσίαι, ἄς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀνδρέου Συγγροῦ προσήνεγκε καὶ προσφέρει εἰς τὴν Κοινωνίαν.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ.— *Erdölgeologische Untersuchungen in Makedonien**

I. Stratigraphie, von *Max. K. Mitzopoulos und Joh. K. Trikkalinos.*

Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Ἐμμ. Ἐμμανουήλ.

Den ersten Beitrag zur geologischen Erforschung Makedoniens lieferte im Jahre 1908 der serbische Universitätsprofessor J. Cvijic¹.

Seit jener Zeit bis zur Besetzung Makedoniens durch die Verbündeten wurden keine Forschungen von Bedeutung, die unsere geologischen Kenntnisse bereichert hätten, unternommen.

Der Ausbruch des Weltkrieges und der Einmarsch der Deutschen,

* Μ. Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ καὶ Ι. Κ. ΤΡΙΚΚΑΛΙΝΟΥ.—Στρωματογραφικαὶ καὶ τεκτονικαὶ μελέται ἐπὶ τῶν πετρελαιοφόρων ἐμφανίσεων τῆς Μακεδονίας. Μέρος πρῶτον. Στρωματογραφία.

¹ J. CVIJIC, Grundlinien der Geologie und Geographie von Mazedonien und Altserbien. Petermanns Mitteilungen. Ergänzungsheft 163, Gotha 1908.